

Ekspertu kopīgais atzinums studiju programmas licencēšanai

ĪSĀ CIKLA PROFESIONĀLĀS AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS
STUDIJU PROGRAMMA

“Praktiskā militārā vadība”

Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija

Eksperti rekomendē **licencēt** studiju programmu.

Eksperti:

1. Akadēmiskās vides pārstāve, eksperte, Dr. sc. pol. Una Aleksandra Bērziņa-Čerenkova
2. Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts Pulkvedis Aivis Mirbahs
3. Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperts Kristaps Opincāns

Datums (07/04/2025)

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

Satura rādītājs

I.	Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	5
II.	Resursi un nodrošinājums.....	8
III.	Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	12
IV.	Mācībspēki	16
V.	Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	19
VI.	Novērtējums	26
VII.	Rekomendācijas	26
VIII.	Prasību vērtējumu kopsavilkums	28

Informācija par ekspertiem

Akadēmiskās vides pārstāvis	<i>Una Aleksandra</i>	<i>Bērziņa-Čerenkova</i>	<i>PhD</i>	<i>Rīgas Stradiņa universitāte</i>
Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts	<i>Aivis</i>	<i>Mirbahs</i>	<i>MA</i>	<i>Nacionālie bruņotie spēki</i>
Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperts	<i>Kristaps</i>	<i>Opincāns</i>	<i>Mg.art</i>	<i>Latvijas Kultūras akadēmija</i>

Vizīte uz augstskolu/ koledžu	13.03.2025.
Ekspertu kopīgais atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas (turpmāk - NAA) Iesniegums studiju programmas “Praktiskā militārā vadība” licencēšanai;</i> 2. <i>Studiju programmas “Praktiskā militārā vadība” raksturojums un tā pielikumi.</i> 3. <i>Augstskolu likums;</i> 4. <i>Ministru kabineta 11.12.2018. noteikumi Nr. 795 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi”;</i> 5. <i>Ministru kabineta noteikumi Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”;</i> 6. <i>Ministru kabineta 2017. gada 5. decembra noteikumi Nr. 716 “Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam”;</i> 7. <i>Ministru kabineta 2007. gada 23. janvāra noteikumi Nr. 70 “Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi”;</i> 8. <i>Ministru kabineta 2013. gada 16. aprīļa noteikumi Nr. 202 “Kārība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus”;</i> 9. <i>Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”;</i> 10. <i>Ministru kabineta noteikumi 27.11.2023. Nr. 643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi”;</i> 11. <i>Ministru kabineta noteikumi 12.10.2010. Nr. 953 “Kārība, kādā profesionālā dienesta karavīru nosūta uz izglītības iestādi dienesta pienākumu izpildei</i>

	<p><i>nepieciešamās izglītības iegūšanai un sedz mācību izdevumus, kā arī šo izdevumu atmaksāšanas kārtība”;</i></p> <p><i>12. Intervijas ar studiju programmā iesaistītajām pusēm.</i></p>
--	---

Informācija par studiju programmu

1.	Augstskolas/ koledžas nosaukums	Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija
2.	Studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukums	Militārā aizsardzība
3.	Citas studiju programmas studiju virzienā	<p>1. Profesionālā bakalaura studiju programma “Sauszemes spēku militārā vadība” (42863);</p> <p>2. Profesionālā bakalaura studiju programma “Gaisa spēku militārā vadība” (42863);</p> <p>3. Profesionālā bakalaura studiju programma “Jūras spēku militārā vadība” (42863);</p> <p>4. Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (pēc bakalaura, profesionālā bakalaura, 2. līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas apguves) studiju programma (īsā programma) “Komandējošā sastāva virsnieks” (46863);</p> <p>5. Profesionālā maģistra studiju programma “Militārā vadība un drošība” (47863).</p>
4.	Studiju programmas nosaukums (<i>iekavās norādīt nosaukumu angļu valodā</i>)	Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Praktiskā militārā vadība” (“Practical Military Management”)
5.	Studiju programmas/ apakšprogrammas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	41 863
5.1.	Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI)/ Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) līmenis	5. LKI / 5. EKI
6.	Studiju programmas/ apakšprogrammas īstenošanas valoda	Latviešu valoda
7.	Studiju programmas/ apakšprogrammas apjoms, ilgums, īstenošanas veids un forma (arī tālmācība)	125 KP (ECTS), 2 gadi un 6 mēneši, nepilna laika neklātie
8.	Uzņemšanas prasības, tajā skaitā, katrā apakšprogrammā (ja piemērojams)	Vispārējā vidējā vai vidējā profesionālā izglītība, pabeigts Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skolas karjeras kurss “Vecākais instruktors”
9.	Studiju programmas īstenošanas adrese, norādot, vai studiju	Ezermalas iela 8B, Rīga, LV-1014

	programmu īsteno augstskola, augstskolas filiāle, koledža vai koledžas filiāle	
10.	Iegūstamais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija (kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju), tajā skaitā, katrā apakšprogrammā (ja piemērojams)	Vecākā militārā instruktora kvalifikācija, 5.profesionālās kvalifikācijas līmenis (Vecākais militārais instruktors, profesiju klasifikatora kods – 0210 03)

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Prasība [1]: Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut.

Analīze

1. Studiju programmas izveide ir pamatota un atbilst augstskolas/ koledžas stratēģijai, studiju programmas mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami, savstarpēji saistīti un atbilst attiecīgajam LKI/EKI līmenim. Studiju programmas izstrādes procesā tika iesaistīti ārējie eksperti, mācībspēki, studējošie, darba devēji u.c.

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programms “Praktiskā militārā vadība” (kods 41 863), ar mērķauditoriju Nacionālo Bruņoto spēku (turpmāk - NBS) instruktori ar dienesta pakāpi virsseržants (bocmanis), izveide ir pamatota, jo sniedz iespējas spert pirmo soli augstākajā izglītībā līdz šim nepietiekami novērtētai bruņoto spēku profesijai: vecākajiem instruktoriem. “Vecākie militārie instruktori ir personāls, kas NBS vienībās administrē dažādus procesus un personālu, apstrādā liela apjoma informāciju, sniedz atbalstu plānošanā un vadīšanā” (SPR, 5.lpp.). Pirmkārt, NBS līmenī būtiski nodrošināt iespēju iegūt profesionālo izglītību, kas stiprina instruktoru kompetenci un pielāgošanos aizsardzības spēju attīstībai. Instruktoriem jāsaprot ģeopolitiskā situācija, jāspēj analizēt liels informācijas apjoms, reaģēt uz neprognozējamām izmaiņām un piedāvāt risinājumus (Ekspertu vizīte, tikšanās ar augstskolas vadību). Otrkārt, jaunas zināšanas un prasmes uzlabo dienesta kvalitāti, veicina mūžizglītību militārajā vidē un personības attīstību, turklāt piedāvā arī iespējas personai atrast nodarbošanos pēc dienesta noslēguma, veicinot iekļaušanos civilajā vidē. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar darba devējiem). Tāpat svarīga ir efektīva sadarbība starp virsniekiem un instruktoriem. Treškārt, programma sniedz iespēju celt instruktoru profesijas prestižu. (SPR, 5.lpp.) Licencēšanai atbalstu izsaka arī Aizsardzības ministrija (piel., “*Par viedokļa sniegšanu par Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmu “Praktiskā militārā vadība”*”).

Programmas rezultāti ir formulēti atbilstoši profesijas standartam “Vecākais militārais instruktors” (5. profesionālās kvalifikācijas līmenis, kas atbilst 5.LKI/EKI līmenim), nozares tendencēm un MK noteikumiem Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” (SPR, 9.lpp.). Programmas mērķis, uzdevumi un studiju rezultāti ir sasniedzami un ir savstarpēji saistīti (Ekspertu vizīte, tikšanās ar programmas vadību). Neskatoties uz iepriekš minēto, nepieciešams precizēt programmas mērķi, precīzi norādot, ka operacionālā līmeņa apmācība notiks tikai ieskata līmenī. Savukārt studijas programmas uzdevumus nepieciešams papildināt ne tikai ar plānot un sagatavot uzstādījumu, bet iekļaujot arī izpildīt un analizēt posmus, lai būtu apgūts pilns operāciju process. Protams, programmas īstenošanu ietekmēs studējošo un pasniedzēju atgriezeniskā saite (Ekspertu vizīte, tikšanās ar

programmas vadību). Eksperti uzsver, ka kritisks elements programmas aprobācijā ir atgriezeniskās saites nodrošināšana, līdz programma tiek nostiprināta.

Programmas izveide atbilst NAA Attīstības stratēģijai 2023.-2032.gadam, kur 5.2. efektīvas pārvaldības mērķis paredz: “Līdz 2028.gadam tiek izstrādāta, licencēta un uzsākta 1.līmeņa augstākās izglītības studiju programma NBS instruktoru sastāvam.” (<https://www.naa.mil.lv/sites/naa/files/document/Att%C4%ABst%C4%ABbas%20strat%C4%93%C4%A3ija.pdf>, 16.lpp.)

Darba devēji augsti novērtēja savas iesaistes iespējas studiju programmas izstrādes procesā (Ekspertu vizīte, tikšanās ar darba devējiem). Mācībspēki uzsvēra, ka studiju kursu aprakstu izstrādes procesā noticis konsultāciju process ar metodiķi, un apmācība par tiešsaistes sistēmu izmantošanu, ņemot vērā neklātienes specifiku (Ekspertu vizīte, tikšanās ar mācībspēkiem). Studējošo iesaiste nav bijusi iespējama, jo programma ir inovatīva un šāda līmeņa programmai Latvijā un Eiropā ekvivalentu nav. Balstoties uz augstāk minēto, ekspertu grupa ir guvusi pārliecību par šādas studiju programmas nepieciešamību un studiju mērķa atbilstību gan ģeopolitiskais situācijai, gan NAA stratēģijai.

2. Studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas/ koledžas veikspējas rādītāji, studējošo skaita dinamika un tendences u.c

Ņemot vērā militārās izglītības specifiku, augstskolas veikspējas rādītāji nav tiešā veidā atkarīgi no izglītības tirgus valstī. Augstskolas vadība veic plānošanu, piesaistot Aizsardzības ministriju, un nosaka, ka “Vidējā termiņā programmā ir 30 studējošie. Studējošo skaitu katram mācību gadam nosaka NBS komandieris, līdz ar to NAA nav noteikts minimālais studējošo skaits, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti.” (SPR, 18.lpp.) Tādējādi, izveides procesā veicot plānošanu tiek ņemti vērā akadēmijas veikspējas, studējošo skaita u.c. rādītāji. Eksperti vērtē, ka šī situācija drīzāk uzskatāma par iespēju, jo programmai nebūs jādomā par minimālā studējošo skaita piesaistīšanu, to iespējams stabili plānot ilgtermiņā.

3. Studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, augstskola/ koledža ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/ koledžu studiju programmām, un norādīti galvenie secinājumi.

Programma ir inovatīva, Eiropas Savienības valstīs un Transatlantiskajā telpā tai nav tiešu ekvivalentu, tomēr augstskola ir sniegusi pamatojumu programmas nepieciešamībai Latvijas instruktoru apmācībā, kā arī apgalvo, ka, veiksmīgas licencēšanas gadījumā, augstskolas piemēram sekos arī citi partneri, piemēram, Ģenerāļa Jona Žemaiša Lietuvas Militārā akadēmija izteikusi atbalstu un interesi par programmu (Ekspertu vizīte, tikšanās ar programmas vadību). Sadarbības veicināšana starp virsniekiem un instruktoriem (SPR, 5.lpp.) un instruktoru vispārējās ģeopolitiskās un vadības kompetences celšana ir ne tikai Latvijas, bet arī plašākas Eiropas Savienības valstu un Transatlantiskās telpas tendences (Ekspertu vizīte, tikšanās ar augstskolas vadību; Ekspertu vizīte, tikšanās ar darba devējiem).

Baltijas valstu kontekstā tikai Lietuvā tiek īstenota bakalaura līmeņa studiju programma instruktoriem – “Defence and Public Management” (210 KP, 4,4 gadi, neklātiene), kamēr Igaunijā, Somijā un Zviedrijā instruktoriem augstākās izglītības programmas netiek piedāvātas. 2024. g. NAA notikušajā Baltijas valstu akadēmiju sanāksmē militārās izglītības eksperti atzinīgi novērtēja NAA iniciatīvu izveidot studiju programmu instruktoriem, uzsverot līdzīgas ieceres arī Lietuvā un Igaunijā. Tāpat šādu programmu izveide guvusi pozitīvu novērtējumu NATO partnervalstu diskusijās. (SPR, 11.lpp.) Eksperti ir pārliecinājušies, ka līdzīgu programmu trūkums nav uzskatāms par šķērsli licencēšanai,

drīzāk otrādi: programmas veiksmīgas īstenošanas gadījumā tās piemēram sekos citas augstskolas NATO dalībvalstīs.

4. Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

Augstskola ir veikusi atbilstošu studiju programmas attīstības perspektīvu analīzi. Līdz ar obligātā valsts aizsardzības dienesta ieviešanu NBS kopš 2023. gada, instruktoru loma tikai pieaugs, tātad, studiju programmas attīstības perspektīvas ir pamatotas: “[instruktori] apmāca valsts aizsardzības dienesta jauniešus. Tas nozīmē, ka NBS arī turpmākajā darbībā būs nepieciešams kvalificēts, kompetents personālsastāvs” (SPR, 12.lpp.) Instruktori cieši sadarbojas ar virsniekiem, kuriem augstākā izglītība ir obligāta, un viņu karjeras attīstība ir līdzīga. Ņemot vērā nākotnes prasības virsniekiem, kas noteiktas “Sectoral Qualifications Framework for the Military Officer”, arī instruktoriem būs arvien svarīgāka izglītības paaugstināšana efektīvākai sadarbībai un uzdevumu izpildei. (SPR, 12). Turklāt, paredzama liela studējošo interese, jo programma sniedz vispārējas prasmes vadībā un ļauj iegūtās zināšanas izmantot arī civilajā vidē (Ekspertu vizīte, tikšanās ar darba devējiem).

5. Augstskolas/koledžas tīmekļvietnē publicētā informācija par licencējamo studiju programmu (ja publicēta) atbilst licencēšanai iesniegtai informācijai un nesatur maldinošu informāciju.

Augstskolas tīmekļvietnē šobrīd nav publicēta informācija par licencējamo studiju programmu.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [1]

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Praktiskā militārā vadība” ir stratēģiski nozīmīga un inovatīva, sniedzot iespēju vecākajiem instruktoriem iegūt augstāko izglītību un stiprinot Nacionālo bruņoto spēku kapacitāti. Programma atbilst nozares attīstības tendencēm Eiropas Savienībā un NATO partnervalstīs, un tās izstrādē iesaistīti militārās izglītības eksperti, darba devēji un mācībspēki, nodrošinot tās atbilstību praktiskajām vajadzībām. Studiju programma veicina instruktoru profesionālo un akadēmisko izaugsmi, uzlabojot viņu spēju analizēt sarežģītus procesus, reaģēt uz izaicinājumiem un sadarboties ar virsniekiem. Tā arī nodrošina ilgtspējīgas attīstības iespējas, jo pieaugošā instruktoru loma un valsts aizsardzības dienesta ieviešana rada nepieciešamību pēc kvalificētiem speciālistiem. Kaut neklātienes modeļa izvēle ir saprotama, ņemot vērā apmācāmo darba pienākumus, programmas vadībai jābūt gatavai efektīvas zināšanu apmaiņas izaicinājumiem, kuri rodas klātienē darba trūkuma dēļ.

Stiprās puses:

1. Stratēģiska nozīme – atbilst NAA attīstības stratēģijai un NBS vajadzībām, ar Aizsardzības ministrijas atbalstu.
2. Unikālitate un inovācijas – pirmā šāda veida programma Eiropā, veicina virsnieku un instruktoru sadarbību.
3. Karjeras izaugsme – nodrošina augstāko izglītību vecākajiem instruktoriem, attīsta vadības un analītiskās prasmes.
4. Kvalitatīvs izstrādes process – iesaistīti eksperti, darba devēji un mācībspēki, nodrošinot atbilstību nozares prasībām.
5. Ilgtspējīgas perspektīvas – pieprasījums pieaug līdz ar obligātā valsts aizsardzības dienesta ieviešanu.

Vājās puses:

1. Studiju programmas mērķī sniegtā informācija par operacionālā līmeņa apjomu neatbilst profesiju standartā iekļautajām prasībām.
2. Studiju programmas uzdevumiem iztrūkst izpildes un analīzes posms, lai apgūtu pilna cikla operāciju procesu.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.	X			
3.	X			
4.		X		

Prasības [1] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	
Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	X			Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma "Praktiskā militārā vadība" atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut, jo tā sagatavo NBS vecākos instruktorus efektīvai darbībai militārajā vadībā un aizsardzības nozarē. Programma stiprina instruktoru kompetenci, pielāgošanos aizsardzības spēju attīstībai un veicina sadarbību ar virsniekiem, atbilstot militārās izglītības un vadības standartiem. Tā saskan ar NAA attīstības stratēģiju, nozares tendencēm un normatīvajiem aktiem, nodrošinot praktisku un teorētisku sagatavotību atbilstoši studiju virziena prasībām.

II. Resursi un nodrošinājums

Prasība [2]: Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Analīze

1. Studiju bāze, ietverot iesaistīto struktūrvienību (katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c.) un nepieciešamo palīgpersonālu, ir apzināta un atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Studijas programmas iesaistīto struktūrvienību un nepieciešamā palīgpersonāla atbilstība vērtējama augstā līmenī.

- NAA ir nozīmējusi studiju programmas direktori un sekretāri studiju programmas “Praktiskā militārā vadība” plānošanai, organizācijai un realizācijai. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar studiju programmas vadību).
- Savukārt mācību plānošanas un atbalsta pārvalde sniedz atbalstu programmas direktorei un sekretārei studiju administrēšanas jautājumos, tādējādi atslogojot programmas koordinātorus administratīvās funkcijas veikšanas jomā, nodrošinot fokusu tikai uz studiju procesa organizēšanu.
- Tālmācību studiju nodaļa nodrošina elektronisko mācību platformu ILIAS, tādējādi sekmējot studiju programmas neklātienē formāta veiksmīgu norisi. Platforma ILIAS NAA tiek izmantota jau ilgu laiku arī citiem kursiem, tādējādi radot pārliecību par veiksmīgu pielietojumu arī studiju programmas “Praktiskā militārā vadība” ietvaros. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar tālmācību studijas nodaļas pārstāvjiem).
- Militārās vadības studiju nodaļa, vēl viena studiju programmas realizācijā iesaistītā struktūrvienība, plāno un organizē docētāju piesaisti. Programmas izstrādes ietvaros notikusi sadarbība ar citu augstskolu pārstāvjiem, jomās, kurās NAA nav pietiekošas kompetences, tādējādi radot pārliecību, ka NAA sadarbības veidošana ar docētājiem arī programmas realizēšanas posmā neradīs izaicinājumu. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar NAA vadību).
- Kā jau minēts iepriekš, bibliotēkā pieejams kompetents un atbalstošs personāls darba laika ietvaros, savukārt pēc bibliotēkas darba laika, kadeti pieejamas lasītavas diennakts režīmā. (SPR, 16. lpp.)
- Programmas realizācija plānota četros klāties posmos, kuru ietvaros tiek nostiprinātas, pašmācības posmos iegūtās, zināšanas. Ar zināmu regularitāti mācību personāls uzdos studentiem studiju uzdevumus un informācija par uzdevuma sasniedzamo rezultātu, patstāvīgā darba iesniegšanas nosacījumiem, kā arī mācību materiāli būs pieejami mācību platformā ILIAS vai diennakts režīmā strādājošā bibliotēkā. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar studiju programmas vadību).
- Visa studiju kursa laikā studentiem tiks nodrošinātas konsultācijas ar konkrētajiem pasniedzējiem, kā arī ar studiju programmas direktori, tādējādi nodrošinot nepieciešamo informāciju par studiju uzdevumu, iesniedzamo produktu vai cita veida nepieciešamo informāciju. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar studiju programmas vadību).
- Studiju uzdevumus studenti sagatavos no dienesta brīvā laikā, mācību personāla noteiktajā formātā un laikā.
- Teorētiskās zināšanas tiks nostiprinātas praksē, kas tiks realizētas NBS vienības ietvaros, taču, prakses laikā, pildot citus dienesta pienākumus, tādējādi paplašinot studenta redzes loku. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar NAA vadību).
- Vizītes laikā tika indicēts, ka Akadēmijas vadība vēlētos veikt tālākas strukturālās reformas, jo pašreizējā NAA struktūra skaidri nenodala pētniecības, studiju un administratīvās funkcijas, kas limitē Akadēmijas spēju sasniegt tās definētos mērķus un optimizētu tās darbību, ņemto vērā studiju specifiku. Proti, vizītes laikā gūtā informācija norāda uz to, ka Akadēmijai ir izstrādāts plāns, kā uzlabot institūcijas struktūru - līdz ar to ekspertu ieskatā šī iniciatīva ir atbalstāma un virzāma uz ieviešanu. Veiksmīga reformas ieviešana stiprinātu tālāk licencējamās programmas studiju bāzi - vēl skaidrāk definējot, piemēram, iesaistīto palīgpersonālu un administratīvo personālu, kas sniedz atbalstu programmas īstenošanā. Funkciju nodalīšana nodrošinātu lielāku studijas programmas efektivitāti, jo studentiem būtu

skaidri definēti komunikācijas partneri katrā funkcionālajā jomā konkrētajiem jautājumiem. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar NAA vadību).

2. Informatīvā un metodiskā bāze, datubāzes un bibliotēkā pieejamā literatūra atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Studiju materiāli tiks izvietoti elektroniskajā platformā ILIAS, savukārt studiju programmas administrācijas sniegtā informācija būs pieejama platformā LUIS. (SPR 15. lpp.) .

NAA pieejama moderna bibliotēka diennaksts režīmā. Veicot, studiju programmā, norādītās, literatūras pārbaudi, eksperti secina, ka nepieciešamā studiju kursu literatūra ir pieejama. Bibliotēkas pieejamība diennaksts režīmā nodrošina neklātienēs studentiem fleksiblu pieeju mācību materiālu sasniedzamībai. Papildus nepieciešams norādīt, ka bibliotēkā ir pieejamas militārās datu bāzes, kas mācību platformas ILIAS sistēmā pieejamas arī attālināti, tādējādi nodrošinot studentiem iespēju iepazīties ar lielu daļu studiju materiālu attālināti. (Ekspertu vizīte, materiāltehniskās bāzes apskate).

Savukārt mācību programmas administrēšana notiek administratīvā platformā LUIS, tādējādi nodrošinot ērtas tālmācības studijas iespējas, jo studenti var pārraudzīt savu mācību procesu gan dienesta vietā, gan studiju laikā klātienē, gan atrodoties dzīves vietā. (SPR, 16. lpp.)

Papildus augstāk minētajam, moderna bibliotēkas pieejamība diennaksts režīmā nodrošina ne tikai efektīvu studiju procesu ne tikai klātienēs sesiju ietvaros, bet arī periodos, kad studējošie veic pašsagatavošanos. Liela daļa studijām nepieciešamie materiāli bibliotēkā pieejami attālināti, tādējādi atbalstot neklātienēs formātu. (Ekspertu vizīte, materiāltehniskās bāzes apskate).

3. Finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti, un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

Infrastruktūras izmaksas studiju programmai “Praktiskā militārā vadība” papildus nav attiecināmas, jo ikdienā NAA realizē kadetu un virsnieku apmācību infrastruktūras komplekā Ezermalas ielā 8. Sakarā ar to, ka NAA ir NBS sastāvdaļa, visas ar infrastruktūras uzturēšanu saistītas izmaksas tiek segtas no NBS budžeta. (SPR, 13. lpp.)

Sakarā ar to, ka studiju programmas pasūtītājs ir NBS, kas šo programmu realizē ar NAA palīdzību, studiju programmas rentabilitāte nav atkarīga no studentu skaita, proti, NBS, kā pasūtītājs, uzdos NAA tik ilgi realizēt šo studiju programmu, cik būs pieprasījums no NBS dienotajiem instruktoriem. Savukārt studentiem nebūs jāveic studijas maksa, jo gan pasūtītājs (NBS), gan pakalpojuma sniedzējs (NAA) ir NBS sastāvdaļa. Tādējādi nebūs vērojama finansiāla diskriminācija studentu vidū. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar darba devējiem).

Studiju programmas pasniedzēji tiks nodrošināti divejādi. Pirmkārt, tiks nozīmēti profesionālā dienesta karavīri ar attiecīgu izglītību un pieredzi, lai pasniegtu konkrētus studiju priekšmetus. Lai motivētu pieteikties labākos karavīrus, tiek noteikta pedagoģiskā piemaksa kā stimulēšana papildus dienesta stundām pavadītajam laikam. Savukārt priekšmetos, kuros nav iespējams piesaistīt profesionālā dienesta karavīrus, tiks slēgts ārpalpojums ar civilajiem darbiniekiem par konkrētu kursu organizēšanu. Nepieciešamie finanšu līdzekļi tiks nodrošināti no NBS, līdzīgi kā tas tiek organizēts arī citās studiju programmās, kas tiek īstenotas studiju virzienā “Militārā aizsardzība” studiju kursus. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar NAA vadību). Lai gan ārpalpojuma līgumi pasniedzēju nodrošināšanai sniedz fleksiblu pieeju augstskolai, tiek ietekmēts atlīdzības finansējuma grozs. Ilgtermiņā, pie lielāka štata darbinieku nokomplektējuma, šāda pieeja var izrādīties finansiāli neizdevīga.

Nemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, kopējās studiju izmaksas vienam studējošajam sastāda 3088,80 euro, kas ir atbilstoši studiju programmas vajadzībām. (SPR, 18. lpp.)

4. Materiāltehniskā bāze un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

NAA studējošajiem un mācībspēku personālam ir pieejami datori gan datorklasēs, gan nodarbību telpās, gan bibliotēkās. ILIAS platforma nodrošina mācību procesa efektīvu realizāciju, savukārt LUIS nodrošina mācību procesa kvalitatīvu administrāciju.

Studentiem pieejamas lietotājprogrammas, ko NAA darbinieki vai pats students instalē savā personīgajā datorā. Katram lietotājam tiek piešķirta licence, kas ļauj instalēt "Microsoft 365" darba stacijā un mobilajā ierīcē, mākoņkrātuves apjoms – 1TB. "Microsoft 365" nodrošina rīkus mūsdienīgam studiju procesam, piemēram, "MS Teams", "Outlook", "Word", "Excel", "PowerPoint" u.c. "MS Teams" tiek izmantots tiešsaistes nodarbību, konsultāciju vadīšanai, lekciju ierakstu veikšanu. (SPR, 18. lpp.)

Neskatoties uz iepriekš minēto, NAA neplāno katram studentam izsniegt datoru studiju vajadzībām uz studiju laiku, izvirzot pieņēmumu, ka katram studentam būs savs, personīgais dators. Domājams, ka šāds pieņēmums ne vienmēr atbilst realitātei, ka katram studentam pieejams privāts dators un, gadījumos, kad dators pieejams, studējošais var nebūt vienīgais datora lietotājs ģimenē. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar studiju programmas vadību).

Studiju bāze NAA ir augstā līmenī. Pieejamas dažāda veida un lieluma auditorijas, kas nodrošina studiju kursa, temata un metodes veiksmīgu apguvi. Piemēram, lielajās auditorijās iespējams organizēt teorētiskās nodarbības visam kursam (saskaņā ar studijas programmas raksturojumu plānots vienlaicīgi apmācīt līdz trīsdesmit studentu (SPR, 18. lpp.)), kā arī veikt praktiskos darbus mazākās grupās "sindikātu telpās", dalot kursa personālu grupās līdz pat pieciem dalībniekiem. Auditorijas aprīkotas ar multimediju iespējām, tādējādi nodrošinot iespēju gan sazināties ar studentiem, kuri, dažādu apsvērumu dēļ, nav atraduši iespēju realizēt klātienē studijas, gan nodrošināt efektīvu komunikāciju "sindikātu telpu" starpā. (Ekspertu vizīte, materiāltehniskās bāzes apskate).

Papildus iepriekš minētajam nepieciešams uzsvērt dienesta viesnīcas pieejamību gan NAA ietvaros, gan, gadījumos, kad iekšējie resursi izsmelti, sadarbības partneru piedāvājumā. Proti, NAA nodrošina savu studentu izmitināšanu gan Nacionālo bruņoto spēku dienesta viesnīcā *Oskars* (18 minūšu gājiena attālumā no NAA), gan Policijas koledžas dienesta viesnīcā, kas atrodas divu minūšu gājiena attālumā no lekciju telpām. (SPR, 13. lpp.)

Analizējot studiju bāzes atbilstību, nepieciešams pieminēt rekreācijas infrastruktūras pieejamību NAA. Sporta zāle, svaru zāles, sporta laukums un kadetu klubs sniedz iespēju socializēties ar pārējiem studentiem un pārrunāt studiju ietvaros apgūtos tematus, kā arī nodoties fiziskām aktivitātēm, vienlaicīgi uzlabojot intelektuālo un fizisko sagatavotību.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [2]

NAA nodrošina modernu un daudzpusīgu studiju vidi studiju programmas īstenošanai. Pieejamā studiju infrastruktūra ietver kā lielās auditorijas, tā sindikātu telpas mazākām grupām, diennakts pieejas bibliotēku ar militārām datu bāzēm. Piedāvātas tiek arī sporta un rekreācijas iespējas un ir pieejamas arī dienesta viesnīcas. Studiju procesu atbalsta elektroniskās platformas - ILIAS mācībām un LUIS administrēšanai. Informatīvā bāze ir atbilstoša. Finansējums pilnībā nodrošināts no NBS budžeta - studentiem studijas ir pieejamas bez maksas. Papildus materiāltehniskā bāze ietver datorus un digitālos risinājumus, bet ar pieņēmumu, ka studenti izmanto personīgos datorus.

Studiju bāze un studiju programmas "Praktiskā militārā vadība" iesaistītās struktūrvienības un palīgpersonāls ir ļoti augstā līmenī.

Stiprās puses:

1. Studiju programmai ir pieejams stabils finansējums.
2. Digitālā infrastruktūra - ILIAS - ir labi attīstīta.
3. Informatīvā un metodiskā bāze studiju programmai “Praktiskā militārā vadība” ir augstā līmenī.
4. Materiāltehniskā bāze ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Vājās puses:

1. Nav plānots nodrošināt studentus ar datoriem, ja studentiem pašiem savs nav pieejams.
2. Iekšējo resursu izsmelšanas gadījumā nepieciešama izmitināšana ārējās partneru viesnīcās.
3. Nepieciešamas papildus strukturālās reformas NAA, lai nodalītu administrācijas, mācību un pētniecības funkcijas.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.	X			
3.	X			
4.		X		

Prasības [2] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju materiāltehniskā, finansiālā un informatīvā bāze ir orientēta uz veiksmīgu studiju programmas mērķu sasniegšanu.
	X			

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Prasība [3]: Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem.

Analīze

1. Studiju saturs ir aktuāls un atbilst nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilst LKI/EKI attiecīgā līmeņa prasībām, valsts standartam, profesiju standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām un citām attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots un nodrošina studiju kursu un studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Studiju programma “Praktiskā militārā vadība”, izglītības klasifikācijas kods - 41 863, atbilst MK noteikumiem Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”, koda cipari “41” un augstākās izglītības pakāpei un pirmā līmeņa profesionālai augstākās izglītības, piektā līmeņa profesionālai klasifikācijai saskaņā ar Augstskolu likuma un MK noteikumu Nr.305. “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” regulējumu – īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma un piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija, īstenojama pēc vidējās izglītības ieguves, cipari “863” - izglītības tematiskā grupa “Militārā aizsardzība”. (SPR, 4. lpp.; SPR 2. pielikums un Ekspertu vizīte, tikšanās ar studiju programmas vadību). Studiju plānojumā norādītā informācija (SPR 4. pielikums) un studiju kursu aprakstos norādītie temati un apjoms (SPR 5. pielikums), kā arī ekspertu vizītes laikā sniegtā informācija liecina, ka studiju programma “Praktiskā militārā vadība” atbilst profesijas standarta “Militārā aizsardzība” profesionālās kvalifikācijas “Vecākais militārais instruktors” prasībām, profesiju klasifikatora kods – 0210 03 <https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-290.pdf>, kas apstiprināts 2024.gada 14.februārī (SPR 3. pielikums).

Papildus augstāk minētajam studiju programma atbilst nozares tendencēm sekojošu apsvērumu dēļ. Pirmkārt, virsnieks un instruktors strādā tandēmā. Ja virsniekam ir noteikta augstākās izglītības prasība, tad instruktoru korpusam līdz šim šāda prasība netika izvirzīta. Aktuālais NBS uzstādījums - vecākajam instruktoram nepieciešama augstākā izglītība, tādējādi paaugstinot instruktora profesionālo kvalifikāciju un padarot virsnieka-instruktora sadarbību vēl efektīvāku.

Studiju saturs atbilst vecākā instruktora kvalifikācijas prasībām. Pirms studiju uzsākšanas, proti, lai kļūtu par vecāko instruktoru, nepieciešams absolvēt vismaz trīs karjeras kursus - jaunākā instruktora, instruktora un vecākā instruktora kursu. Iepriekš minētajosursos instruktors iepazīstas ar pedagoģijas pamatiem, indivīdu un mazu grupu vadīšanu, kā arī plānošanas procesu mazām grupām (METT-TC - *mission, enemy, terrain, troops available, time, and civilian considerations*) un rotas līmenim (TLP - *Troop Leading Procedures*). Savukārt studiju programma “Praktiskā militārā vadība” dos ieskatu operacionālā līmeņa un zināšanas/īešanas taktiskā līmeņa plānošanas procesā (MDMP - *Military Decision-Making Process*), sākot no rotas līmeņa līdz augstākajam taktiskajam ešelonam. Vienlaicīgi nepieciešams pieminēt, ka studiju programmā nepieciešams precizēt mērķi, precīzi norādot, ka operacionālā līmeņa apmācība notiks tikai ieskata līmenī. Savukārt studijas programmas uzdevumus nepieciešams papildināt ne tikai ar plānot un sagatavot uzstādījumu, bet iekļaujot arī izpildīt un analizēt posmus, lai būtu apgūts pilns operāciju process.

Kopumā studiju saturs atbilst EKI 5. un LKI 5.līmenim un visām pārējām normatīvo aktu prasībām. Studiju programma “Praktiskā militārā vadība” ir salāgota ar instruktora karjeras kvalifikācijas kursiem un sniedz iespēju vecākajam instruktoram iegūt attiecīgo izglītību karjeras posmā, kad to nepieciešams salāgot ar virsnieka attiecīgo izglītības posmu. Savukārt NAA apņemšanās piedāvāt arī maģistrantu studijas instruktoru korpusam nākotnē, nodrošinātu holistisku izglītības ciklu. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar NAA vadību)

Studiju kursu saturs ir salāgots un nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu, jo nodrošina secīgu vispārīgo tematu apguvi, tādējādi nodrošinot nepieciešamo zināšanu bāzi nozares studiju kursiem. Iegūtās zināšanas un īešanas tiek nostirpinātas trīs praksēs NBS vienībās, kuru laikā studentiem tiks nozīmēta cita dienesta vieta, tādējādi nodrošinot redzes loka paplašināšanu un studiju rezultātu sasniegšanu. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar studiju programmas vadību) Savukārt “C daļā” piedāvātie kursi sniedz iespēju papildināt zināšanas konkrēti studentam interesējošā jomā (SPR 4. pielikums). Neskatoties uz iepriekš minēto, eksperti vēlētos norādīt, ka studējošajam ir tiesības uz brīvo izvēli C daļā attiecībā uz visiem

NAA īstenotajiem kursiem, ciktāl studējošais atbilst kursa uzsākšanas nosacījumiem, proti, ja studentam ir nepieciešamās priekšzināšanas.

Analizējot studiju kursu aprakstu (SPR 5. pielikums), izlases kārtībā, “Taktiskās operācijas” un “Taktiskās situācijas izpratne” eksperti secina, ka temati izvēlēti loģiskā kārtībā, sākot no vispārēja ieskata operacionālā līmeņa plānošanā, turpinot ar augstāka līmeņa taktisko plānošanas pamatprincipu apgūšanu, aizvirzot studentu līdz vidējā līmeņa taktiskai plānošanai, kas ir primāri nepieciešama vecākajam instruktoram. (SPR 5.15. un 5.16. pielikums)

2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, ietverot studentcentrētas mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas principus, studējošo prakses (ja piemērojams) organizēšanas nosacījumi un sniegtais atbalsts studējošajiem ir noteikts un integrēts studiju programmas saturā.

Studiju programma tiks realizēta tikai nepilna laika neklātienē. Studiju materiāli tiks izvietoti elektroniskajā platformā ILIAS. Studentiem tiks organizētas četras klātienes sesijas, kuru laikā tiks diskutēts par tematiem, kuri būs apgūti pašmācības ceļā. Savukārt konsultācijas būs pieejamas nepārtraukti, izmantojot kādu no elektroniskajām studiju platformām. Tādējādi studentiem tiks nodrošinātas atbilstošas tālmācības iespējas, piekļūstot studiju materiāliem jebkurā laikā un saņemot konsultācijas. Studentiem, klātienes sesiju ietvaros, paredzētas arī klātienes nodarbības, kā piemēram taktisko gadījumu analīze. (SPR, 21. lpp.) Studiju laikā tiek veicināta gan individuāla pašvadīta mācīšanās, gan mācīšanās savstarpēji sadarbojoties mazās un vidējās grupās, tādējādi veicinot sadarbību ne tikai pasniedzējs-students, bet arī students-students/studentu grupa plaknēs. Studiju programmas metodoloģijā tiks izmantotas dažādas mācību metodes un paņēmieni, kā piemēram - prezentācijas, nodarbību sagatavošana un vadīšana. Savukārt prakse tiks realizēta, balstoties uz NBS komandiera pavēli, kurā tiks nozīmētas konkrētas prakses vietas un prakses vadītājs(-i). Lai nodrošinātu studentu plašāku pieredzes horizontu, prakses vietas tiks nozīmētas no dienesta vietas atšķirīgos amatos. Piemēram, ja dienesta vieta studentam ir rotas virsseržants, tad prakses laikā dienesta vieta tiks noteikta štāba plānošanas instruktora amatā. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar NAA vadību un darba devējiem) Neskatoties uz iepriekš minēto, ekspertu grupai neradās pārlicība, ka prakses formāts ir formalizēts un veikta analīze par dienesta, studiju un ģimenes dzīves balansēšanu. Minētais apstākļi var radīt neskaidras prasības attiecībā uz prakses realizēšanu, tādējādi apdraudot sasniedzamo rezultātu izpildi, savukārt pārāk liela studentu noslodze dienestā var ietekmēt ģimenes harmoniju un atstāt negatīvu iespaidu uz studijām.

3. Augstskolā/ koledžā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi, tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

NAA kvalitātes nodrošināšanas sistēma tiek realizēta atbilstoši “*Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas attīstības stratēģijai 2023.-2032.gadam*”, Kvalitātes politikai un “*Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumam*”, kā arī Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā.

- Informācijas ieguve studentiem tiek nodrošināta visa kursa laikā elektroniskajās platformās ILIAS un LUIS.
- Konsultācijas studējošiem tiek nodrošinātas nepārtraukti darba dienās normālā darba laika ietvaros.

- Pēc katra studiju posma plānotas *360 grādu aptaujas*, tādejādi ātri reaģējot uz nepieciešamajiem uzlabojumiem studiju procesā.
- Studentiem ir iespēja, ārpus aptaujām, ziņot NAA vadībai gan formāli, gan anonīmi ierosināt mācību procesa un studiju programmas uzlabojumus.
- Studiju procesa rezultātu analīzei izstrādāts process, kas reglamentēts NAA iekšējos normatīvajos aktos un tiek pielietots arī citās studiju programmās.
- NAA ir izstrādāta un formalizēta procedūra par studiju programmas kvalitātes uzlabošanu, kas nodrošina fleksiblu nepieciešamo izmaiņu ieviešanas procesu un tiks ievērota arī konkrētajā studiju programmā. (Ekspertu vizīte, tikšanās ar NAA vadību)

4. Studējošie, absolventi, darba devēji un/ vai nozares darba devēju organizācijas un citas nozares organizācijas ir iesaistītas studiju programmas izveidē un iesaiste plānota arī turpmākā programmas pilnveidē (t.s. darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

NBS jeb darba devējs ar pavēli Nr. 221 "*Par darba grupas izveidi*" izveidoja darba grupu, kur tika pārstāvēti darba devēji un NAA pārstāvji, tādejādi salāgojot darba devēja vajadzības ar NAA iespējām. Darba devēji ir un tiks cieši iesaistīti studiju programmas realizācijā, piemēram, organizējot prakses, gan arī izvērtēšanā - pēc katra studiju posma tiks realizēta 360 aptauja, kurā tiks iesaistīts arī darba devējs. NBS kā darba devējam ir iespēja jebkurā brīdī uzdot realizētajam (NAA) pārkstaīt vai pielāgot mācību procesu darba devēja prasībām.

Savukārt studentu viedoklis konkrētajā programmā nav ņemts vērā, jo šī programma tikai tagad tiek izveidota un nav analoga arī citās Eiropas valstīs. Neskatoties uz iepriekš minēto, studentus plānots regulāri iesaistīt studiju programmas izvērtēšanā un turpmākai pilnveidei.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [3]

Studiju programma ir izstrādāta, lai atbilstu NBS prasībām par vecāko instruktoru kvalifikācijas paaugstināšanu, saskaņojot to ar LKI/EKI 5. līmeni un profesionālās kvalifikācijas "Vecākais militārais instruktors" prasībām. Kopumā studiju saturs atbilst vecākā instruktora kvalifikācijas prasībām. Studiju programma dod ieskatu operacionālā līmeņa un zināšanas/iemaņas taktiskā līmeņa plānošanas procesā (MDMP) sākot no rotas līmeņa līdz augstākajam taktiskajam ešelonam. Tiek izmantota jauktā mācību forma (tālmācība caur ILIAS platformām un 4 klātienes sesijas), praktiskā daļa organizēta sadarbībā ar NBS. Kvalitātes nodrošināšanai iekļautas regulāras 360° aptaujas, studentu un darba devēju iesaiste. Darba devēji (NBS) ir aktīvi iesaistīti programmas izstrādē un vērtēšanā. Kopumā studiju saturs ir aktuāls un atbilst normatīvo aktu prasībām, taču nepieciešams precizēt studiju programmas mērķi un uzdevumus. Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu. Augstskolā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma un ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti, kas tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā.

Stiprās puses:

1. Studiju saturs ir aktuāls un atbilst normatīvo aktu prasībām.
2. Studiju programma ir unikāla Eiropas kontekstā.
3. Cieša sasaiste starp studiju saturu un darba devēju vajadzībām

Vājās puses:

1. Nav formālas prasības, ka studējošajam prakse jāiziet citā pozīcijā, kā tajā, kurā studējošais jau dienē.
2. Pastāv risks uz pārlietu lielu studējošā slodzi, ņemot vērā esošos dienesta pienākumus un studiju apjomu.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.	X			
2.		X		
3.	X			
4.	X			

Prasības [3] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programmas saturs, metodes un īstenošanas mehānismi atbilst sasniedzamajiem programmas rezultātiem un mērķiem.
	X			

IV. Mācībspēki

Prasība [4]: Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

Analīze

1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmas un studiju kursu specifikai.

Galvenie atlases kritēriji šīs programmas kontekstā ir mācībspēka kvalifikācija atbilstoši normatīvo aktu prasībām un pieredze attiecīgā studiju kursa specifikas jomā. Atlases rezultātā programmas mācībspēku sastāvā ir docētāji ar pedagoģisko pieredzi un profesionālo pieredzi attiecīgajā jomā. No vizītes laikā gūtās informācijas var secināt, ka galvenais kritērijs civilo mācībspēku piesaistei ir rekomendāciju sistēma, kas balstās uz jau uz esošo pazīšanās, iepriekšējo sadarbību vai labām atsauksmēm no citām institūcijām. Uz šo rekomendāciju un pieredzes pamata tiek pieņemts lēmums par docētāja piesaisti. Lai arī šāda sistēma nodrošina noteiktu kvalitātes līmeni, ļoti iespējams, ka šāda metode ne vienmēr var nodrošināt iespējami labāko pieejamo mācībspēku, kurš varbūt nav esošo mācībspēku un administrācijas redzeslokā.

Līdz ar to eksperti aicina NAA apsvērt iespējas nākotnē izsludināt arī atvērtas vakances, lai paplašinātu potenciālo kandidātu loku. Iesaistot mācībspēkus, kuri jau docē citās NAA

realizētajās studiju programmās, tika ņemtas vērā studējošos atsauksmes. Vizītes laikā tika gūtas ziņas, ka atgriezniskā saite kursa noslēguma anketas formā tiek jēgpilni izmantota un augstskola ievāc datus par studiju procesa novērtējumu no studentu puses. Jauni docētāji tiek piesaistīti, ja viņiem ir attiecīgā studiju kursa specifikai atbilstoša profesionālā pieredze un/vai izglītība. Savukārt studiju programmas nozares studiju kursu realizēšanai tiek piesaistīti docētāji ar atbilstošu militāro pieredzi studiju kursa specifikā. Potenciālie docētāji ar militāro pieredzi studiju kursu saturam tika identificēti darba grupā, kas izskatīja studiju programmas saturu. Tāpat nozares studiju kursu realizēšanai tika piesaistīts akadēmiskais personāls no NAA Drošības un stratēģiskā pētnieciskā centra ar atbilstošu pieredzi. Kopumā atlases kritēriji un NAA īstenotais process nodrošina, ka mācībspēks ir pilnībā sagatavots studiju programmas mērķu sasniegšanai. Studiju kursu piedāvājums un uzrādītās mācībspēku kompetences nodrošina, ka docētāju profesionālā pieredze un kvalifikācija tiek integrēta studijuursos. Proti, pastāv tieša un loģiska saikne starp docēto kursu un attiecīgā mācībspēka kvalifikāciju.

2. Mācībspēku kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

NAA studiju programmas akadēmiskais personāls tiek komplektēts no civilajiem darbiniekiem saskaņā ar Augstskolu likumā noteiktajām prasībām, un no karavīriem – saskaņā ar Ministru kabineta (MK) noteikumiem Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi". Šie noteikumi nosaka specifiskas kvalifikācijas prasības karavīriem, kas tiek iecelti akadēmiskos amatos, piemēram, lektora amatā var būt iecelts karavīrs ar vismaz īsā cikla profesionālo augstāko izglītību un ne mazāk kā septiņu gadu militāro pieredzi. No 27 studiju programmas mācībspēkiem 7 ir ieguvuši doktora zinātnisko grādu, 11 – maģistra grādu, 5 – bakalaura grādu, un 4 – īsā cikla profesionālo augstāko izglītību. Jānorāda, ka zinātniski pētnieciskā darbība nav būtiska mācībspēku prasība. NAA ietvaros pētniecību galvenokārt īsteno Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs, kas ir NAA zinātniskais institūts. Jāatzīmē, ka NAA darbojas 2 pētnieciskie centri, kur otrs ir Aizsardzības tehnoloģiju un inovācijas centrs. Licencējamās programmas uzsvars ir uz kvalifikācijas celšanu, līdz ar to pētniecības komponente studiju kontekstā nav tik būtiska kā augstāka līmeņa programmās. Tomēr jānorāda, ka NAA kultūra ir vērsta uz cilvēkresursu attīstību, tāpēc vispārējā kultūra institūcijā saistībā ar pētniecisko nepieciešamību ir kopumā atbalstoša.

Mācībspēka kvalifikācija, darba pieredze un pedagoģiskā pieredze ir pilnībā atbilstoša, lai nodrošinātu studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Studiju programmas ietvaros tiek docēti tādi kursi kā "Militārā pedagoģija", "Taktiskās operācijas", "Militārā vadība", kas tiek vadīti ar militāro pieredzi bagātiem docētājiem. NAA pētnieki docē arī kursus kā "Karamākslas vēsture", "Drošība un drošības politika". Kamēr tāds kurss, kā "Loģika", "Publiskās runas metodika" un "Digitālā pratība un drošība" nodrošina viesdocētāji. Programmas mācībspēku sadalījums pēc kompetenču sfērām ir mērķatbilstošs.

3. Augstskola/koledža nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

NAA aktīvi veicina mācībspēku akadēmisko kvalifikāciju attīstību. Daudzi mācībspēki turpina izglītību augstāka līmeņa programmās: 2 docētāji ar bakalaura grādu studē otrā cikla augstākās izglītības studiju programmu "Izglītības zinātnes", 1 docētājs ar maģistra grādu studē datorzinātņu un informācijas tehnoloģiju doktorantūrā, un 2 docētāji ar īsā cikla profesionālo augstāko izglītību studē pirmā cikla augstākās izglītības programmās. Tas liecina par sistemātisku darbu, lai paaugstinātu mācībspēka teorētisko zināšanu bāzi un norāda uz vispārējo tendenci paaugstināt kvalifikāciju. Tomēr zinātniski pētnieciskās

darbības veicināšana ir mazāk izteikta. Minēts tikai viens doktorantūras piemērs datorzinātnēs. Tomēr ņemot vērā, ka licencējamā programma piedāvā nevis grādu, bet gan kvalifikāciju, tad ir saprotams, ka programmas satvarā pētnieciskās aktivitātes ieņem sekundāru lomu. Līdz ar to var teikt, ka augstkola ir atbalstoša tālākai kvalifikācijas celšanai starp tās mācībspēkiem. Vizītes laikā augstskolas vadība un mācībspēki apliecina, ka NAA atlasa valstī pieejamos seminārus un piedāvā tos saviem darbiniekiem. Tāpat vizītes laikā tika norādīts, ka NAA ikgadu īsteno vairāku dienu semināru ar fokusu uz pedagoģisko darbu un publisko runu. Tāpat tiek nodrošinātas ILIAS sistēmas apmācības, iespēja piedalīties NATO valstu bruņoto spēku ietvaros rīkotajosursos, semināros, mācībās utml. Tika uzsvērts, ka vērtīga kvalifikācijas celšanas aktivitāte ir NAA kopsapulces, kuras bieži vien pavada lekcijas darbiniekiem par aktuālajām norisēm, piemēram, par ģeopolitiskās situācijas aktualitātēm. NAA satvarā tiek organizētas zinātniskās konferences. Līdz ar to var secināt, ka akadēmija ir ne tikai pretimnākoša studējošajiem mācībspēkiem, bet arī atbalsta pētnieciskās aktivitātes, ja tās tiek īstenotas – piemērs būtu atbalsts dalībām starptautiskajās zinātniskajās un akadēmiskajās konferencēs, dalībām pētījumos. Vizītes laikā NAA mācībspēki apliecina, ka informācija par mobilitātes aktivitātēm ir pieejama un tajā tiek ņemta dalība. Ņemot vērā NAA specifiku, programmas saturu un sasniedzamos mērķus, Akadēmija nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbildību prasībai [4]

NAA mācībspēku atlases process nodrošina mācībspēku augstu kvalifikāciju un profesionālo pieredzi, kas tieši atbilst studiju programmas vajadzībām. Atlases kritērijos galvenokārt tiek ņemta vērā pedagoģiskā un profesionālā pieredze, kā arī militārā pieredze attiecīgajos studijuursos. Liela loma mācībspēku piesaistē ir rekomendāciju sistēmai, tomēr tiek ieteikts apsvērt atvērtu vakanču izsludināšanu, lai paplašinātu kandidātu loku. Mācībspēku akadēmiskā kvalifikācija ir atbilstoša, un tiek veicināta tālāka profesionālā attīstība, tostarp dalība semināros un apmācībās. Zinātniskā pētniecība nav obligāta prasība mācībspēkiem. NAA aktīvi nodrošina kvalifikācijas celšanu, piedāvājot dažādas mācību un mobilitātes iespējas.

Stiprās puses:

1. Augsti kvalificēti un pieredzējuši mācībspēki, īpaši militārajos studijuursos;
2. Pretimnākoša attieksme kvalifikācijas celšanas aktivitātēm un mobilitātei starptautiskā līmenī.

Vājās puses:

1. Zinātniskās pētniecības aktivitātes ir mazāk izteiktas, īpaši ārpus pētniecības centriem.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.	X			
3.		X		

Prasības [4] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	
Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.	X			Akadēmiskā personāla un viesdocentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Prasība [5]: Studiju programma/ apakšprogrammas (ja piemērojams) atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Svītrots atbilstoši grozījumiem ¹ Augstskolu likumā				
2.	Dokumenti, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvī citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	X			12.2.pielikums - NAA Senāta sēdes protokola izraksts - apliecina, ka studiju programmas pārtraukšanas gadījumā, studējošajiem tiek piedāvāta iespēja turpināt studijas NAA programmā "Sauszemes militārā vadība" (42863). Pielikumā 12.2. pievienotajā Senāta protokola izrakstā NAA norāda, ka pašlaik ir pārrunu procesā ar Ģenerāļa Jonasa Zemaiša Lietuvas militāro

¹ Likums "Grozījumi Augstskolu likumā" pieņemts 14.07.2022., stājas spēkā 11.08.2022. Publicēts: Latvijas Vēstnesis, 144, 28.07.2022.

					<p>akadēmiju par memoranda parakstīšanu, kas noteiktu iespējamo rīcību gadījumā, ja programma tiek pārtraukta.</p>
3.	<p>Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek pieņemts lēmums par studiju programmas licencēšanas atcelšanu un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā</p>	X			<p>12.3. pielikums apliecina, ka programmā nav paredzētas maksas vietas - visi studējošie studē par budžeta līdzekļiem. Kompensācijas garantēšana nav nepieciešama. Atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 24. novembra noteikumu Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi" 12. punktam un Ministru kabineta 2010. gada 12. oktobra noteikumi Nr. 953 "Kārtība, kādā profesionālā dienesta karavīru nosūta uz izglītības iestādi dienesta pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanai un sedz mācību izdevumus, kā arī šo izdevumu atmaksāšanas kārtība" 3. punktam Akadēmijā studējošie izglītību iegūst par valsts budžeta līdzekļiem".</p>

					Mācību izdevumus finansē Nacionālie bruņotie spēki no Aizsardzības ministrijai šim mērķim piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem), līdz ar to, ja studiju programma augstskolas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā, viņam zaudējumi netiek nodarīti.
4.	Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos izglītības jomā, tajā skaitā akadēmiskās studiju programmas obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās vismaz pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā.	X			9. pielikums un pievienotie mācībspēku CV apliecina, ka mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.
5.	Katram akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamās izdevumos, tai skaitā starptautiskos (ja nostrādāts īsāks laikposms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam) vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (piemēram,	X			11. pielikums un pievienotie mācībspēku CV apliecina, ka publikāciju prasība tiek izpildīta un/vai mācībspēkam ir piecu gadu praktiskā darba stāžs nozarē.

	izstādes, filmas, teātra izrādes un koncertdarbība), vai piecu gadu praktiskā darba stāžs (izņemot stāžu studiju programmas īstenošanā) saskaņā ar Augstskolu likumu				
6.	Augstskolas vai koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā, vai latviešu valodas prasmi normatīvajos aktos ² noteiktajā līmenī, ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot latviešu valodā un mācībspēks vidējo vai augstāko izglītību nav ieguvis latviešu valodā				N/A
7.	Studiju programma atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesionālās augstākās izglītības standartam, ievērojot studiju programmas īstenošanā noteiktās minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam. Studiju programma/apakšprogramma (ja piemērojams) atbilst		X		2. pielikums norāda, ka studiju programma lielākoties atbilst MK Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu". C daļā tiek piedāvāts saraksts ar pieejamajiem kursiem, tomēr būtu nepieciešams norādīt, ka studējošajam ir

² Ministru kabineta 2022. gada 8. marta noteikumi Nr. 157 "Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi"

	Augstskolu likuma 55. panta pirmajā daļā noteiktajām prasībām.				tiesības uz brīvo izvēli C daļā attiecībā uz visiem NAA īstenotajiem kursiem, ciktāl studējošais atbilst kursa uzsākšanas nosacījumiem (nepieciešamās priekšzināšanas), un ciktāl to pieprasa Augstskolu likuma 6. panta 2.daļas 4.punkts. Studiju programmā ir nodrošināts studiju kurss “Civīlā, vides un darba aizsardzība” (3 KP). Tāpat programmā ir definēti kursi, kas ir veltīti uzņēmējdarbības kompetencēm, kā to pieprasa standarts.
8.	Studiju programma/apakšprogrammas (ja piemērojams) atbilst profesiju standartam, kas ir spēkā esošs, vai profesionālās kvalifikācijas prasībām, ja pēc studiju programmas. apakšprogrammas (ja piemērojams) apgūšanas tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija	X			3. pielikums apstiprina, ka programma atbilst profesijas standarta “Militārā aizsardzība” kvalifikācijas “Vecākais militārais instruktors” prasībām (apstiprināts 2024.gada 14.februārī).
9.	Studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti visās valodās, kurās studiju programma tiek īstenota, un tie atbilst Augstskolu likuma 56. ¹ panta otrajā daļā un 56. ² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām	X			5. pielikums - studiju kursu apraksti - apliecina, ka kursu apraksti ir sagatavoti latviešu valodā un atbilst Augstskolu likuma 56. ¹ panta prasībām.

9.1.	Studiju programma, kuru paredzēts īstenot svešvalodā atbilst Augstskolu likuma 56.panta ceturtās vai piektās daļas prasībām				N/A
10.	Studiju līguma paraugs atbilst studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem (tajā skaitā doktorantu studijām par valsts budžeta līdzekļiem, ja piemērojams)		X		Studiju līgums šīs programmas gadījumā ir skatāms 12.5 pielikumā “Līguma par izglītības iegūšanu programmai “Praktiskā militārā vadība” paraugs”. Līguma par mācībām formu nosaka Aizsardzības ministrijas 05.07.2012. noteikumi Nr.13-NOT “Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu”. Tomēr šajā līguma paraugā nav atrodami tādi vispārīgi jautājumi un parametri par studiju programmu, kas ir uzskaitīti MK Nr. 70 “Studiju līgumā obligāti ietveramie

					noteikumi”, piemēram, studiju ilgums, apjoms kredītpunktos un iegūstamā kvalifikācija (4. pants).
11.	Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus	X			12.6. pielikums apliecina, ka diploma paraugs atbilst MK Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus”
12.	Augstskolā/ koledžā ir izveidota kārtība ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai	X			12.7. pielikums apliecina, ka pastāv “Nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu Nacionālajā aizsardzības akadēmijā”
13.	Prasība [6]: Augstskolas vai koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X			IKVD apliecinājums 03.02.2025. Nr.4ud-04e/149 norāda, ka Uzraudzības departaments nav konstatējis izglītības jomu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbībā.
14.	Prasība [7]: Faktisko apstākļu atbilstība	X			Faktiskie apstākļi augstskolā atbilst

	augstskolas/ sniegtajām ziņām	koledžas				dokumentācijā sniegtajām ziņām.
--	----------------------------------	----------	--	--	--	------------------------------------

VI. Novērtējums

Studiju programma “Praktiskā militārā vadība” ir absolūti nepieciešama, lai atbilstoši reaģētu uz ģeopolitisko situāciju, salāgotu virsnieka un instruktora izglītības un kvalifikācijas prasības, kā arī sekmētu kvalitatīvāku dienesta izpildi vecāko instruktoru līmenī NBS, attīstot viņu vadības un analītiskās prasmes. Tā atbilst NAA attīstības stratēģijai un NBS vajadzībām, saņemot Aizsardzības ministrijas atbalstu, kā arī izceļas ar unikalitāti un inovācijām, jo ir pirmā šāda veida programma Eiropā. Kvalitatīvu un nozares prasībām atbilstošu izstrādes procesu garantē ekspertu, darba devēju un mācībspēku iesaiste. Ilgtspējīgas perspektīvas tiek stiprinātas ar pieaugošo pieprasījumu, īpaši līdz ar obligātā valsts aizsardzības dienesta ieviešanu. Tomēr programmas mērķi sniegtā informācija par operacionālā līmeņa apjomu nepietiekami atbilst profesiju standartā noteiktajām prasībām. Tāpat studiju programmas uzdevumos trūkst izpildes un analīzes posma, kas nepieciešams pilna cikla operāciju procesa apguvei.

Saistībā ar studiju bāzi un studiju programmas “Praktiskā militārā vadība” iesaistītām struktūrvienībām un palīgpersonālu, eksperti nonāca pie secinājuma, ka NAA minētā joma ir ļoti augstā līmenī. Arī informatīvā un metodiskā bāze NAA studiju programmai “Praktiskā militārā vadība” ekspertu vērtējumā ir augstā līmenī.

Sakarā ar to, ka NAA ir NBS pakļautībā esoša mācību iestāde un tādejādi tiek nodrošināta ar nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem, studiju programmas finansiālā bāze ir atbilstoša. Arī materiāltehniskā bāze ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu un studiju saturs ir aktuāls, tomēr daļēji atbilst normatīvo aktu prasībām, jo nepieciešams precizēt studiju programmas mērķi un uzdevumus, norādot, ka operacionālais līmenis tiks apgūts tikai ieskata līmenī. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nepieciešams veikt precizējumus studiju līgumā atbilstoši MK noteikumiem Nr. 70 “Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi”, kā arī studiju kursu plānojumā jāparedz studējošo brīvā izvēle izvēlēties C daļā jebkuru kursu no NAA piedāvājuma.

NAA mācībspēku atlases process nodrošina mācībspēku augstu kvalifikāciju un profesionālo pieredzi, kas tieši atbilst studiju programmas vajadzībām. Atlases kritērijos galvenokārt tiek ņemta vērā pedagoģiskā un profesionālā pieredze, kā arī militārā pieredze attiecīgajos studijuursos.

Darba devēji ir iesaistīti studiju programmas izveidē un augstskolā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma un ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

VII. Rekomendācijas

Eksperti rekomendē **licencēt** studiju programmu “Praktiskā militārā vadība”.

Īstermiņa rekomendācijas:

1. Līdz Studiju kvalitātes komisijas sēdei studiju programmā precizēt studiju programmas mērķi, norādot, ka operacionālais līmenis tiks apgūts tikai ieskata līmenī.

2. Līdz Studiju kvalitātes komisijas sēdei C daļas kursu piedāvājums jāpapildina ar atrunu, ka studējošajam ir tiesības izvēlēties kā C daļu jebkuru kursu no NAA piedāvājuma, ciktāl studējošais atbilst prasībām kursa uzsākšanai.
3. Līdz studējošo uzņemšanai papildināt studiju līgumu ar vispārīgajiem studiju programmas parametriem, kā to nosaka MK noteikumi Nr. 70 "Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi".
4. Pēc pirmā studiju gada precizēt studiju programmas uzdevumus, iekļaujot izpildes un analīzes posmus, tādējādi apmācot visu operāciju ciklu.
5. Sakarā ar to, ka programma ir unikāla un nav iespēja smelties pieredzi no sadarbības partneriem, pēc katra semestra veikt regulāras 360 grādu aptaujas, lai savlaicīgi un efektīvi reaģētu uz nepieciešamajiem uzlabojumiem.
6. Pēc katra semestra veikt pārrunas ar darba devējiem (vienību komandieriem) par studentu samazinātu noslodzi dienestā, studiju laikā, lai nodrošinātu efektīvākus studiju rezultātus.
7. Līdz pirmajai praksei izveidot reglamentētu prakses realizācijas aprakstu, nosakot, ka prakses laikā var turpināt dienestu konkrētajā vienībā, bet prakses amats jāpilda atšķirīgs no ikdienas ieņemamā amata.
8. Izskatīt iespēju katram studentam izsniegt datoru uz studiju īstenošanas laiku, veicot studentu aptauju pirms studiju uzsākšanas.
9. Pārskatīt NAA struktūru, nodalot administrācijas, mācību un pētniecības funkcijas ne vēlāk kā nākamo divu gadu laikā.

Ilgtermiņa rekomendācijas:

1. Ne vēlāk kā trīs gadu laikā veikt analīzi par NBS nepieciešamo personāla apmācību un prognozēt nepieciešamās štata (finansējuma) izmaiņas NAA, proti, paaugstinoties studentu skaitam būs nepieciešami lielāki personāla vai finanšu resursi NAA. Ārpakalpojumu līgumi, kā vidēja termiņa risinājums, var izrādīties nerealizējams brīdī, kad NBS nokomplektēs visas štata vietas.
2. Nākamo trīs gadu laikā izskatīt iespēju palielināt dienesta viensīcas kapacitāti, ņemot vērā, ka sadarbības partneriem arī plānots personāla pieaugums.

VIII. Prasību vērtējumu kopsavilkums

	Prasības	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst
P1	Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	X		
P2	Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	X		
P3	Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem	X		
P4	Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām	X		
P5	Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām		X	
P6	Augstskolas/ koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X		
P7	Faktiskie apstākļi atbilst augstskolas/ koledžas norādītajām ziņām	X		